

Стар Редакције и Админ.
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Админ.
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не при-
мају. — Рукописи се не
не враћају.

Писма, рукописе, новца и
оно остало што се односи
на лист, слати власнику
листа.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне,

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
на годину . . . Дин. 12.—
„ шест месеци . . . 3.—
„ три месеца . . . 3.—
„ један месец . . . 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:
на годину . . . дин. 30.—
„ шест месеци . . . 15.—
„ три месеца . . . 7.50

Бугарска и Споразум

БУКУРЕШТ, 3. марта

„Универзал“ има вест из владиних кругова, да се између бугарске владе и посланика Сила из Споразума воде преговори о учешћу Бугарске у акцији.

Према истој вести Споразум тражи од Бугарске да нападне Турску, гарантујући јој сву територију, коју би бугарска војска окупирала.

Сем тога Силе би дале Бугарској финансијску помоћ и потребан војни материјал.

О Италији

Догађаји који се развијају данас, и који још лебде над европским континентом у потпуности су и до најситнијих појединости открили и доказали апсурдност и нелогичност аустрофилске и германофилске политике коју су у Италији инаугурисали Умберто и Кристо, а коју су ревностно и верно настављали многобројни дошњаци италијански руковођаци спољне политике. Та политика је била и јесте у дијаметралној и фронталној супротности са реалним и правим интересима народним, а истовремено и са основним начелима која су исповедала и исповедају Италијанци у своме политичко-спољном и унутрашњем животу. Италија која је постала и остварена против воље и у огорченој и крвавој борби са наметнутим јој и осовним господарем, Аустријом, дошла је у ту фаталност да води политику полударну и у складу са том Аустријом. Располагања у народу која су сва била у дубокој мржњи против дотадашњег угњетача — Аустрије, а која су у осталом била правилно инспирисана својим унутрашњим и оправданим инстинктом, морала су бити обуздана и сакривана да се не би затресли и поколебали основи на којима је била заснована и упућена државна спољна политика. Народ који је у очајној и упор-

ној борби са непријатељем ослободио и створио своју националну државу, морао је во игри случаја и недовољном разумевању свога положаја, а по одредбама уговора о савезу који су талијански државници закључили са Аустријом и Немачком да иде раме уз раме, са својим стварним непријатељима, а у борби против својих ослободилаца и правих пријатеља. Народ који је на основама начела о националној и личној слободи, на основама правна слободан економски и политички живот и поставио своју државну егзистенцију, требао је да војује против тих човечанских и племенитих принципа. Колико фаталности и трагике у том положају! Аутори аустрофилске и германофилске политике у Италији, из дубоког несхватања својих битних интереса и из простог и кукавичког страха за своју личну егзистенцију, а под сугестијама лажних и тобожњих опасности којима Италија прети Тројни Споразум или поједини чланови његови, и под вештачким и лажним утиском о користима и рационалној потреби да буду у заједници и друштву са члановима Тројног Савеза, ставили су земљу у један колико комичан толико и неморалан положај: да у пресудном и судбоносном тренутку напушта своје тридесетогодиш-

ње савезнике и улази у борбу и рат против њих. Да је било политичке увиђавности и правога и дубоког смисла за спољну политику код појединих меродавних политичара италијанских, сигурно не би било оно што се догађа данас и што ће се до сили околности догодити сутра. Италија која је до јуче била у тесном и присном савезу са Аустријом, и која је под импулсима њеним и нама чинила прилично непријатности и штете, биће развојем догађаја и, као што рекосмо, силом стварно схваћених интереса својих, доведена у један по мило неморалан положај: да војује против свог дојучерашњег савезника. То мора да буде, Италија мора да ратује против Аустрије, ако мисли да одржи своју националну државу, и да допули остварање својих националних идеала, а по нашем мишљењу и у нужној самоодбрани, и то јој се са моралног и међународно-правног гледишта мора напоследку и опростити. Јер данашњи Италијани у Италији и Аустрији нису ни мало криви што су њихови ранији политичари а творци националне Италије мало били оштроумни и далековиди и у самом темељу поставили на рђавим и погрешним односима своју спољну и националну политику. Ако су погрешили ранији њихови политичари, то не морају учинити данашњи. Данас је дошла прилика да се интереси и праве користи, а у дужности према међународној заједници, прикажу и јаве у својој потпуној свет-

лости и оголелости, и односе се и задаци морају мењати. То је опортунно, ако није потпуно и до појединости морално; али, кад Аустрија и Немачка могу да врше флагрантне повреде међународног и моралног права, па и потпуно непоштовање и негирање својих обавеза и најелементарнијих права других, па у даљој линији и страховите међународне и државне злочине, допустиће се ваљда и Италији да учини једну малу повреду морала које треба да влада у друштву и заједници разних исправних и коректних држава. Говори се да ће Италија морати да изостави или одложи, а у крајњем случају, одвоји своју акцију од акције Тројног Споразума с обзиром на морална начела која треба да руководе сваку истинску и цивилизовану државу европску. То би неоспорно била једна друга погрешка коју биталијанска дипломатија у једном судбоносном и пркретном тренутку учинила према основним својим државним и националним интересима. Кад се почело кидане, нека се кидане сасвим и коначно. Данас је дошло време да се поступи по правилно и разумно схваћеним интересима и Италија не треба да се колеба, она треба да учини један одлучан и племенит гест: да ступи у рат против Аустрије, и тим начином поправе грешке и неправде које је свесно и према Србији и према појединим члановима Тројног Споразума чинила и задобије њихову наклоност и потпуне симпа-

тије. Италија која је иступила својим из Тројног Савеза постала прилично симпатичном, постаће двоструко симпатичном у очима чланова Тројног Споразума, својом непосредном и одлучном акцијом против перфидне и лицемерне Аустрије, која је вековима живела на један паразитан начин и противно физичком закону о немогућности опстанка хетерогених елемената.

И, ако се не варамо, дан кад ће Италија активно ступити у борбу против Аустрије и тим узети на себе једну одређену и хуману дужност: да доврши рушење несносног и убилачког немачког империјализма и милитаризма, није у далекој будућности. Акција њена је еминентна, у то сви верујемо. Тим ће чином Италија непосредним начином учинити себи колосалну и стварну корист, а посредним и целом човечанству и људском роду позитивну услугу. Цивилизована и истинска Европа неће заборавити Италији тај гест. Она ће јој бити благодарна. Благодарна због тога што ће се на тај начин само ускорити крај овом страховитом и бескрајном општем крвопролићу. То ће бити достојно задужење целог човечанства.

У нади на то топло и искрено поздрављамо очекивану акцију Италије.

Епиграм

Руси свуда напредују,
То се широм света чује,
„Англо-Француз“ еа свих страна
Дарданеле бомбардује.

РАБОШ

„Ибису“

У „Политици“ бр. 3951. а у рубрици „Шта се говори“ љути се г. Ибис жестоко што су пивари повисили цену пиву. Па даље надовезује, како је српско пиво бућуриш и за народно здравље врло шкољиво, и као велики „пријатељ“ народни, који је пропутовао света и који зна како се пиво справља у свету. (био је чак до Земуна!) па све то видео и утврдио. Чак шта више, видео је у страном свету — Земуну — како државне власти од ах печате бачве са дрвеним воском! чим се пиво скува. Па то пиво стоји у бачвама под печатом годинама, тек кад се сети пивар, он онда зове власт, да скине печат са бачве, и онда се точи пиво ки млеко!..

А шта раде српски пивари, вели г. „Ибис“ „увече на брзу руку скувају пиво, и разлију у велика корита. Ноћу скупе се сви мајстори те двају целу ноћ у корита, те га тако мало расхладе, а сутра га тако млако по скупе царе продају своме народу! — Страшно!“

Аман, државна контроло! Узвикује г. „Ибис“ као Бога вас молим, попечетите све бачве српских пивара, те их тако натерајте да нам дају по две чаше пива за 30 пара јер ће та цена бити корисна за народно здравље, као животна намирница која је сиротињи неопходно потребна у ово ратно време.

Око Пшемисла

Лажни аустро-угарског штаба

Петроград, 2. марта.

У Карпатима на фронту Лопушно—Горлиц Аустројанци су изгубили, као што је уосталом саопштено у нашим званичним комуникацијама, више стотина хиљада војника, не би ли ослободили Пшемисла а у циљу да узму удела на фронту источне Прусије. Међутим, у аустриским комуникацијама не престано се износи како су

Аустројанци с лакоћом одбили руске нападе код Лопушна и одбацили с великим губитцима по непријатеља руске нападе у Карпатима. Док су у ствари на овоме фронту Аустројанци нападали и пребацијући на Русе иницијативу за борбу они покушавају да на вештачки начин објасне своје неуспехе последњих дана.

Генадијев и Халил

— Састанак у Букурешту —

БУКУРЕШТ, 2. марта. —

Г. Генадијев враћајући се из Италије, пролазећи кроз Букурешт, имао је састанак са Халил бејом, председником оманске скупштине, који је такође у пролазу кроз Букурешт.

Борба у ваздуху

— Успех руских авијатичара —

Петроград, 27. фебр.

Како је последњих дана врло тихо и лепо наши авијатичари и аеронаути а тако исто и непријатељски чинили су извиђања. Наши аероплани и наши дирижабли летели су над непријатељским позицијама, том приликом учествовао је и један наш дирижабл последњег модела. Непријатељски авијатичари бацили су око 20 малих бомби на утврђења Осовјеца, која нису била ни мало оштећена; она су врло добро издржала хиљаде метака избачених из хаубица великог калибра. На десној обали Висле код села Верзбова запленили смо један непријатељев потпуно нов аероплан и заробили два авијатичара. У пределу Палице капетан Кравчевић напао је и отерао у бегство један немачки аероплан који је успео да побегне и да се спусти на земљу на немачком фронту. На извесним местима непријатељеви авијатичари бацили су запаљиве материје, које нису проузроковале никакав пожар. Како су ова извиђања олакшала поправку топовске паљбе то су и наша тешка артиљерија и непријате-

љева развиле велику активност. Непријатељеви топови бацали су метке свих врста: модерне метке, метке са загушљивим гасовима па чак и стару муницију, која се није распрскавала.

Енглези за нас

Милијарду динара Србији

Енглеска влада решила је, да Србији понуди једну милијарду динара у зајам, са условом, да јој Србија ову суму врати у року од 50 година без интереса.

Ту своју понуду, свопштио је српској влади енглески посланик.

Г. Пашић је био веома дирнут овом понудом, и изјавио своју дубоку захвалност енглеској влади.

Одмах после ове понуде, сазвана је министарска седница, на којој је решено да др. В. Маранковић, министар народне привреде утврди детаље о пријему новца са Сер Пенетом.

Сутра дан г. Др. В. Маранковић утврдио је детаље са енглеским послаником, да се ова сума прими у четири рате.

О томе је потписан и протокол.

Из овога новца влада ће урадити ово:

1. Доунити наоружање целокупне спреме српске војске.

2. Набавити цео железнички материјал, и проширити мрежу железничке пруге у земљи.

3. Исплатити свима грађанима оштећене зграде и радње од непријатеља.

4. Исплатити све суме грађанима, који су пострадали у рату од непријатеља.

5. Попуниће све дефиците и ратне трошкове.

Остатак новца чуваће се у државним благајницама.

Хвала Енглезима.

Румунија и Дарданели

— Марш на Цариград —

ПARIЗ, 26. фебруара. — „Тан“ испитујући одјек дар-

данелских догађаја у Румунији напомиње, да је први циљ савезничког марша на Цариград отварање мореуза. Заставе, вели тај лист, које ће се ускоро лепршати на Босфору неоспорна су гаранција да тај пут више неће бити затворен, па ма каква био режим који буде заменио султанов. Победа Германије значила би успостављање њене власти у Цариграду и тада би Румунија могла бити само вазал, док јој победа савезника осигурава пролаз кроз мореузе, политичку и економску слободу и национално уједињење. Румуни то знају и неће се у томе преварити.

Шта је са пензијом?

Прошло је седам месеци како Управа Београдског Пензионског Фонда не издаје пензије породицама умрлих чланова.

Питамо Управу Фонда, зашто су чланови бакалског еснафа одвајали од својих уста те улагали у тај фонд, кад њихова породица данас гладује?

Творци тога фонда стварали су исти, да се у истини притекне у помоћ сиротним породицама бакалског еснафа (а не милионерским породицама.) Зато је еснаф и уложио у тај фонд свој капитал од 150 000 динара.

А нашу децу код своје пензије натера Управа Фонда пред општинска врата, баш онде, од чега је почивши отац страховао, и улагао да до општински врата његово дете не дође. — Ово је страшно!

Молимо господ. минист. а народне привреде, да натера управу овога фонда, да нам изда пензију која нам припада, како нам деца у ово ратно време неби поскапала од глади, и да са њима не падамо на терет општине, и одбора за помоћ.

Неколико стротих удовица.

Дневник једног артиљерца

ИЗ СРПСКО-АУСТРИСКОГ РАТА

22

8 новембар. Отворисмо у име Бога ватру на непријатеља и ваздан смо тукли али да ме је човек упитао шта смо тукли и нашта смо пуцали, ја му небих знао шта одговорити, јер смо ваздан тукли пешачке ровове и пешадију, а ја у томе не уживам већ само растем акд тучемо артиљерију.

9 новембар. Данас смо тукли искључиво непријатељску артиљерију услед чега сам цео дан био необично весео и задовољан, а и имао сам зашта јер сам ја лично измоје хаубице потпуно ујутка две непријатељске батерије. На целом фронту ситуација је данас за нас одлична. Моравска је дивизија заробила данас 1.300 непр. војника 27 официра и велики број подофицира. Целог овог дана услед немања времена нисам ништа јео нити стао да се одморим; увече мргов глдан и уморан, али ипак весео пре

ко сваке мере, јер није шалг, срећа нас је и опет почела сећати. Узех да вечерам и чини ми се да никад слађе у свом веку нисам вечерао, а кад сам лего да спавам учинило ми је се оно мало мокрога сена подамном, као да је свима а разграђена кошарница надамном лепша и боља од каквих палата. Спавао сам тако слатко да би ми чини ми се и Фрања Јосиф завидио на оваком спавању, бар ако не и на постели.

10 новембар. Потучена и изражена јуче непријатељска артиљерија се ноћас повукла тако далеко у назад да је неможемо добацити као што не може ни она нас, стога се задовољавамо тучењем пешадије.

— КРАЈ —

Пратплата на „Стражу“

стаје један динар месечно.

ФЕЛТОН

Сан:

БОЖИ ЧОВЕК

ЛИЦА:

Сава Јивановић, свештеник
Милева, његова жена
Света Јовановић, пешад. капетан

Позорица: соба, на сред собе сто, на њему свето Јеванђеље, стари, нови зајет, псалми и још неке црквене књиге. На зидовима иконе, слаке божјих угадника. У ћошку између сев. и ист. зида кандило, гори пред иконом Св. Николе.

1 појава

Сава седи за столом и чита псалме.

Пауза

Улази његова жена плетући. Чим она уђе у собу он чита гласно.

2 појава

Сава и Милева

Сава: Докле ћете нападати на човјека? Сви хоћете да га оборите као зид наврљен, као ограду испроваљивану.

Она стане зачуђено.

Милева: Шта ти је, бога ти, човече?

Сава (чита опет). Докле ћете вападати на човјека? Сви хоћете да га оборите као зид наврљен, као ограду испроваљивану.

Милева: Па шта ти то значи?

Сава (чита исто). Докле ћете нападати на човјека? Сви хоћете да га оборите као зид наврљен, као ограду испроваљивану.

Она се крсти у чуђењу.

Сава: (чита даље) Баш наумише да га свргну с висине, омрље им лаж, устима благосиљају а у срцу куну.

Милева: Убио те Бог и тебе и те твоје псалма. Докле ћеш ми њима трљати нос?

Он испусти псалме. Устене, крсти се.

Сава: Боже, опрости јој грехе јер не зна шта говори (целива псалму) окрене се њој — Грешна су уста твоја, која

скрнавe светињу Господњу.

Милева: Та не брине се ти за мене. Гледај ти тебе! Побрине се ти за рај, за мене се не брине.

Сава: (узима псалме и чита на глас) Сакриј ме од гомиле безаконика, од чете злочинаца!

Милева: Ама шта ти је? Јеси ли полудео?

Сава: (дигне поглед с псалма и говори њој) Ти си у мраку. Ти не видиш како ти се ђаво на левом рамену смеје, како ликује, а анђео, јадни анђео плаче. Ах јадни анђео (заврти жалосно главом).

Милева: Ти ћеш најзад морати полудети. Већ си почео да привиђаш.

Сава: Грешна уста која тако говоре. Из тебе говоре ђаволи. Ти си још овог дана предала душу ђаволима када си оскрнавила брак.

Милева: Убио те Бог и тебе и тај брак. И ти си ми поп

и ти си божји човек? Да има у тебе трунке божанства ти ме не би раздвојио од њега.

Сава: Грешна душо, грешна жено. Чекај да видим (тражи нови завјет и претура листове) да ли ти се могу опростити греси. (претура листове) Чекај! Гле! (чита) Гријех свој казах теби, и кривице своје не затајих; рекох: испо виједам Господу пријеступе своје и ти скиде с мене кривицу гријеха мојега (погледаху, затим чита даље) За то нека ти се мали сваки светац, кад се можеш наћи; можда потоп велике воде неће га стигнути. (затим претура листове) Слушај, слушај! (чита) Жена је привезана законом докле јој год живи муж; а ако јој умре муж, слободна је за кога хоће да се уда, само у Господу (дигне главу, говори њој) Ето како каже Господ. А ја још живим, још нисам умро, докле ти ниси

слободна.

Милева: Па?

Сава: (чита) Зато нека ти се моли сваки светац, кад се можеш наћи; и онда потоп велике воде неће га стигнути.

Милева: Какав потоп Бог стобом?! Не рекох ли ја да си ти полудео.

Сава: (чита) Зато нека ти се моли сваки светац, кад се можеш наћи; и онда потоп велике воде неће га стигнути.

Милева: (се чуди) Какве велике воде???

Сава: И доћи ће дан (говори победоносно) када ће се на небо навући црни облаци и киша ће лити као из кабла. Живи ће викати: устајте, мртви да се сакријемо ми живи. Она прште у смеј.

Милева: Морам те водити лекару. Ти и пре ниси био као што треба, али сада... Бог да те сачува.

Сава: Еј јадна жено ти си кратковида. Зар не видиш да

Дневне Вести

Предложен за одликовање

Командант Одбране Београда, предложио је за одликовање орденом Карађорђевог звезда са мачевима, г. Др. Фердинанда Грамберга, синовца г. Ђ. Вајферта индустријалца, зато, што се као редов артилериски одликовао у борбама око Београда.

Г-ђа Пеџет оболела

Леда Пеџет, која се од дужег времена бави у Скопљу, где се свом преданошћу своје племените душе посветила негововању наших рањених и оболелих војника, озбиљно је оболела неколико дана. На наш захтев добили смо из Скопља под јуч рањим даном овај билтен: „Стање здравља Леде Пеџет је данас овако: температура 39.02, пулс 88, сензорниум потпуно слободан. Храњење и жеђ нормално и правилно. Стање је потпуно задовољавајуће пре току болести. Физикус д-р Шушкаловић.“ Леда Пеџет, која је и у прошла два рага као и у овом садашњем показала толико љубави према нашим рањеницима и толико симпатија за наше националне тежње од срца желимо скоро потпуно оздрављење.

Помоћ округу београдском

Г. г. Светозар Ђорђевић и Коста Тимотијевић народни посланици поднели су Народној Скупштини интерпелацију, којом траже да се што више помогне грађанима београдског округа који су пострадали приликом аустријске најезде.

Седница Месног Одбора

Филијал Државног Средишног Одбора за помоћ невољнима у рату држао је седницу на којој је решавано о начину издавања помоћи онима који су се Одбору обратили за помоћ.

Исплата општинске помоћи

Сутра ће се извршити исплата општинске помоћи по

реонима, као што се и до сад исплаћивало према листама раније издатим.

Заробљеничка кореспонденција

У интересу бржег поштанског саобраћаја Министарство Војно је одлучило:

1). Да заробљеници могу писати само два пута месечно, а заробљени официри само два пута недељно и то само отворене дописнице.

2). Да сви заробљеници имају предавати своју кореспонденцију заробљеничкој команди (односно поткоманди) која ће слати цензури.

3). Сва писма као и дописнице које дођу цензури из поштанских сандучића или на други начин сем прописнога цензура ће уништавати.

Палилулски реон

Палилулски реон преселио се из школе у Владетину ул. број 3. Одељење основ. школа, идућа исплата извршиће се у овој новој канцеларији.

Скреће се пажња заинтересованим да се од сад обраћају тамо у Владетину бр. 3.

† Мика Бакић

Познати омиљени српски комичар Мика Бакић, који је својим пијесима и комадима увесељавао Београђане и цео српски народ, умро је у Скопљу.

Пок. Мика био је добар друг и одушевљен Србин, уживао је добар глас у грађанству.

Нека му Бог подари рајско насеље!

Пошта за наше интерниране и заробљенике

У интересу брже и поузданије експедиције поштанских пошиљака, Министарство Војно је одлучило, да се нашим грађанима интернираним и војницима заробљеним у Аустро Угарској, могу писати само отворене дописне карте. Стога се писма за њих неће примати, а она која ипак стигну цензури, уништаваће се.

Препоручује публици да и иначе у својој кореспонденцији употребљава што је више

могуће отворене карте, а што мање писма.

Родитељска жалост

Нашег пријатеља Војислава В. Митровића, оvd. кројача, и породици му задесио је тежак удар Њихов првенац и мезамаш Михајло, после краћег али тешког боловања испустио је своју анђелску душицу у 4 години свога живота, остављајући родитеље да за њим в чато тугују.

Нека Бог подари пок. Мики рајско насеље, а родитељима изјављујемо наше искрено саучешће.

Оснажена прасуда

Министар полиције, одобрио је пресуду кварта дрвољског, којом је Цветко Станојевић, бакалин оvd., кажњен са 10 дана затвора или 50 дин. новчане казне, што је продавао робу преко прописаног ценовника.

Јос. Голднер:

Одговор Немцима од Саве до Рајне!

Како се хваљасте свугде, драгони хусари храбри! Да ћете слистити Србе, кад буде куцнула ора, Да ћете Р се побит кад Франа нареди стари, И бесно повести валцер, сред српског краљевог двора

Пређите! Покупте ваше германске јаднике на Церу! Да смрадом трупина својих, не куже ваздух ови, Носите их у Беч с вама, да их кише не перу, Ал' само пазите добро јер биће лешева нових.

Камо ти ваши хусари што с хвалом иђаху по свет? Е! да ће њих ви коњи с Мораве ускоро пити, Ал' кој' им верова знајте и он је био слеп, Јер сваки разуман човек рече: „не може бити“.

Можете опет поћи на српску земљицу малу, И војску своју ломит сред српских широких гора Австриски војник несме изаћи из варош палу, Онкољен са свију страна од Срба погинут мора.

РУСКА ОФАНЗИВА

Око Пшасниша

ПЕТРОГРАД, 2 марта. — У пределу Пшасниша Немци не прибегавају више ноћним нападима и приступају офанзиви само у току дана у збијеним редовима. Смирнут терен спречава непријатеља да копа шанчеве па чак и оне, који у обично време најмање труда захтевају Померајући се непријатељ је имао великих губитака под нашом нагром У пределу Пилице Немци су увели у борбу нове ефективне, али не да би пробали наш фронт, него пре да би се одупрли нашим против-нападима. Немци су истакли више топова на отворен м пољу пред нашим рововима у циљу да потпомажу своје трупе. Ми смо управили наше напоре на ове топове, које смо успели да запленимо, али које нисмо могли почети исто тако као и непријатељ.

ФРАЦУСКА ОФАНЗИВА

Енглези и немачки поморски официри

ЛОНДОН, 28. фебруара. — Адмиралитет јавља, да није право примениги на официре и послугу подморског брода 1/26 исто поступање које се примењује на ратне заробљенике, јер је вероватно да је тај брод нападао и потапао и ненаоружане трговачке бродове или да је бацао торпедо на бродове на којима су биле жене и неутрални неборци. Наравно тешко је чинити одговорним поједине немачке подморске бродове за одређене злочине а потребни докази за ослобођавање могли би се добити тек после закључења мира, за то у томе међувремену треба на људе, противу којих постоје такве оптужбе, применити нарочито рестриктивне мере.

Тропаст „Викторије“

БЕЧ, 28. фебруара. — Јављају из Лондона: Енглески пароброд „Прицес Викторија“ торпедован је на 18 миља од Мерсеја. Људство с брода није приметилу никакву непријатељеву лађу али је опазило када је торпед огодилу пароброд. Погодку је следовала јака експлозија; брод се наклонио ни једну страну и потонуо је за 15 минута. Људство се спасло чамцима. Пароброд „Блаквуд“ торпедован је у 6 часова изјутра Људство је спасла једна рибарска барка. Један подморски брод је гонио јуче на широком мору према Јерсеу пароброд „Кламакрил“, који је успео да се спасе.

Са мора

ЛОНДОН, 28. фебруара. Пропало је 200 лица при бродолому „Безано“, који је потопио један немачки подморски брод. Немачка помоћна крстарица „Кронпринц Вилхелм“ потопила је француски пароброд „Гадлуп.“ Један енглески пароброд спа ао је 143 лица.

10.000 људи

ЛОНДОН, 1. марта, 11 часова ноћу. — Министарство војно објављује, да су један пешачки против-напад непријатељев јуче по подне и неколико слабијих против-напада од данас пре подне одбијени. Број заробљеника сада достиже 1720. За последња три дана непријатељ је изгубио у најмању руку 10 000 људи.

Наши су авијатичари бацили у ваздух један немачки војни воз на станици Дуе.

то анђели говоре из мене?! Ах! Него... ђаволи ти не дају да их видиш. Сад је твоје срце у његовим рукама. Сада они играју с њим „жари бари.“

Она га посматра с чуђењем.

Сава: Да. да ти си ђавоља. Него... још није последњи час. Моли се Богу, опростиће ти. Она заврти главом.

Милева: Пзи, божји човек! (и изиђе).

Он пође за њом.

3 појава
Сава сам

Сава: Стој! Куда ћеш? Зар нећеш остати поред мене? Зар нећеш бити уза ме, уза божјег човека? Зар нећеш да се обоје молимо за те, за твоје грехе?

Чује се смех.

Он врти главом.

Сава. Еј, еј, душа твоја лутаће по мрачном злу и ти ћеш ми рећи: Саво, умочити конец перста твојега и устуди језик мој. А Аврам ће

рећи: „Не, не, грдна је провалја између тебе и њега. Нити може оза теби нити ти њој.“ И ја и кад бих хтео стићи до ње не бих могао. А она ће гледати у мене жално, и кајаће се. Кајаће се, али узалуд.

Седа за столом и чита.

Пауза

Чује се отварање капије и мало затим:

Просјак (спав): Даруј те ме господару, десница вам светла сила.

Сава се диже и тражи поцевима паре. У том улази Милева, сва уплакана са рукама на стомаку.

4 појава

Сава и Милева

Милева: (превијајући се од болова) А јав, драги Саво, ја ћу умрети. Тако ми Бога умрећу од стомака. Трчи за капљице, трчи, остави све! Трчи и јер ће бити доцкан: (и она се

скљока на једну столицу)

Поп Сава се устумара, тражи камилавку и једнако говори.

Сава: Ето, ето шта раде с тобом ђаволи. Еј јадна жено! Нађе камилавку. Она једнако јца.

Он излази.

Чим он оде, она устаде на смеја се и отрча напоље мало после улази са просјаком. Дођу на сред собе и ижљуби се. Затим он скида просјачко одеело и покаже се у капетанскј униформи. Загрле се, љубе се.

Пауза

Чује се трчање и мало затим улази поп Сава са стаклетом капљица у руци.

5 појава

Сава, Света, Милева

Они остају сасвим хладни. Кад их види он се зграну и устукну назад.

Они се љубе и даље као да

њего и не постоји.

Он испусти стакло дигне поглед и руке горе.

Сава: Може, ох оче мој! Пусти мач свој да пробураси срца њихова.

Они се и даље љубе.

Сава: Ах! (и он стеже зубе и пође на њих са стегнутим песницама. Дође до њих) Не, не! Зашто ја да мрљам руке крвљу грешника. Не, не! Даље од мене сотоно! Не кушај ме! Ја сам гладни Исус, кога ти кушаш. Не, не, не треба ми хлеба ђавољи. Не!

Затим узима псалме и чита.

Сава: Господе, Боже мој! у тебе се уздам. сачувај ме од свијех који ме гоне, и избави ме. (погледа у њих, затим наставља) Гле, безбобник заче неправду, грудан бијаше злочинством и роди себи пријевару. Копа јаму и ископа и паде у јаму коју је начинио. Злоба његова обрати се на његову главу и злочинство

његово паде на тјеме његово.

Они се и даље љубе.

Псалми му падну из руку.

Сава: Проклети да сте (и начини крст у ваздуху). Пакао вас прима на недра своја. (окрене се) Да бежим из ове куће где могу заборавити Господа.

Одлази. Завеса пада.

Нашим ревизорима

Данашњом поштом послали смо свима нашим ревизорима обрачуне. Стога их молимо да нам исте са новцем пошљу најдаље до 5 овог месеца. У противном сваком несавесном ревизору оставићемо продају листа а наплату дуга потражићемо судским путем.

Вој на Космају

Смрт Анте Милошевића, команданта XI пука III позива

Боже мили о Боже једини
Кад се двије ударише војске
С једне стране Краља од Србије
С друге стране бечкога ћесара
Па се бише два бијела дана
Неће сила сили да устукне
А кад беше други дан у вече
На јуриш су наћи ударили
Са ножем су шабе отерали
Отерали из наших шанчева
И топове наше повратише
Швабама су кусур даривали
Да им ништа не остану дужни.
И Космаја лепо очистише
Очистише од германска гада
Пређе војска селу Тресијама
Оде шваба од куд је дошао
Ал када ће пута да погреша
Да он знаде шта га даље чека
На Парцану и на Ковиони
Ковиони затим на Авали
На Авали идући Торлаку
И од Торлаком главом је платио
Бегалуји да у Сријем пређе
Бе су била два Крајева сина
Александра дични сине Ђорђе
И са њима стари Мркоњићу
Да покаже пример целом свету
Како Србин гине за слободу
За слободу и његова права
Што подиже војску по свој Босни
Сад му стара крвца узаврела
Целог века на томе радио
Да се једином Српство уједини
Што је било за време Душана
Сад ће опет Србији да дође
Сама круна силног цар Душана
Сама круна дође му на главу
Тада војска Београду дође
Београдом опет завладала
И наша је Краљевина чиста
Очишћена од гадних германа
Да се више на сетити неће
Ни са већом силом ударити.
Знати ће се швапска костурница
Док је сунца и док је Космаја
Ту су многе мајке закукале
Коме мајке коме миле сеје
А неким вјерениц', љубе
А многим своје миле ћерке
Закукале и српске и швапске
Српске двије а швапске четири
Нека иду швабе своје Бечу
Нек се фале бечкоме ћесару
Каквога су пљена оставили
Оставили на савској обали
На обали више Београда
Нека кажу да ће горе проћи
Ко с усуди на Србију поћи
Поранио лични ордонансе
Ордонанс је крагујевчан Жика
Да потражи свога команданта
Команданта Милошевић Анту
Намер ага намерила била
Те је мртва Анту опазио
И натраг се одма повратио
Па се јави поручик Илићу
Командиру све трупне коморе
И каза му за свог команданта
Илић јесте одма одредио
Ђуковића оног Тодос ја
Да с колима иде на Космаја
Да донесе Анту команданта

Донесу га кораћичкој цркви
Отишли су на Малован брдо
И донеше храброг команданта
Команданта једнаестог пука
Што швабама зададоше мука
И донеше кораћичкој цркви
Ту смо њега лепо дочекали
Ради њега и своје заслуге
Упалили многе воштанице
Узвикнули: „Слава ти јуначе“
Ту је Анта ноћу преноћио
Сутра дан је тело спроведено
Спроведено граду Крагујевцу
И одвели коња са прибором
И тамо је тело опојано
Опојано по ври хришћанској
Сахрањено у новоме гробљу.
Слава теби ти храбри јуначе
Који умеш за Српство гинути
Благо нашој мајци Србадији
Када рађа овакве синове

Слева
Жив. Пет. Игњатовић
наредник Војне Коморе
XI пеш. пука

Ратна пошта

Ко зна шта о Тихомиру Да-
чићу, војнику I прекобројног пука
2 чета, 3 батаљон, комбиноване
дивизије, нека јави уредништву
овог листа.

Белешке

КО ИМА за продају сабљу по-
ловну или нову пешадијског про-
писа нека се јави редакцији овог
листа.

Преклапавање 24 парцеле

Суд београдске општине извешта-
ва интересоване да ће од 10 марта
ове год. отпочети преклапавање 24
парцеле на Новом Гробљу и но-
зива их да положи таксу за идућих
десет година ако гроб желе за-
држати. 792-2

КО ИМА
ПОЛОВАН ПИСАЊИ
СТЈ НА ПРОДАЈУ ДА
ЈАВИ АДМ „СТРАЖЕ“

Сандука мртвачких

има готових свију сорти
код
ТИШЛЕРА РАКЕ
Балканска улица бр. 49. „Кра-
љева пивара“ код „ЗЛАТНОГ
КРСТА“
БЕОГРАД

80

2-10

У Женеви у Швајцарској
установљена је међународна
информациона агенција за рат-
не заробљенике и интернира-
на лица. Адреса је ове аген-
ције: Agence internationale de
enseignements pour les prison-
niers de guerre et les inter-
nés. Genèves. (Suisse). На ос-
лову тач. 4 чл. 11 опште по-
штанске конвенције, кореспон-
денција заробљеника или ин-
тернир. лица предата пошти
непосредно или преко изве-
штајних бироа, ослобођена су
плаћања поштанских такса.

Знања ради

Од 15. фебруара продаваћу све
сортсе семена од поврћа, и пољ-
ских семена, а нарочито аршламе
празо, и арпачично семе. У исто
време имаћу и арпачика сејанца
за сађење. Продаваћу на већу и
мању количину — Сва горња се-
мена продаваћу у Јагодини пошто
ће сваком купцу лакше доћи у Ја-
годину него у Београд.

ПОЗНАТА СЕМЕНАРСКА РАДЊА

Ђипа Трпјковић

50 ИЗ БЕОГРАДА 10-10

НАМЕШТАЈ
канцелариски
добро очуван
ко има на про-
дају нека јави
уредништву.

КОЛОНИЈАЛНА РАДЊА

**Обрадовића и
Стрџковића**

ПРЕКО ПУТА НАР ДНЕ БАНКЕ
ОТВОРЕНА ЈЕ СВАКИ ДАН
5-5

Неколико комада

ШИВАЊИХ МАШИНА

за кројаче, обућаре и домаћице.
НАЈУСАВРШЕНИЈЕ ДО ДАНАС
због напуштања градајем јевтино.

С. М. Лазаревић

КРАЉА МИЛАНА 120 — БЕОГРАД
72,3-3

Пролетње Женске Шешире

врло лепе и елегантне, препоручује
У ВЕЛИКОМ ИЗБОРУ

Јелена Милкић

МОДИСКИЊА — БЕОГРАД

За унутрашњост се шаље повуком.

ПОТРЕБНЕ СУ РАДЕНИЦЕ и УЧЕНИЦЕ.

80

1-3

ОГЛАС

Канцеларија „СРБИЈЕ“ Првог Српског Друштва за
осигурање, која се налази у палати Прометне Банке
у Београду, уга. Кнез Михаилове и Књегинје Љ. Бице
улице, отворена је

од 1. марта ове године

УПРАВА

81,1-3

Прави Најфинији

Француски Коњак

НАБАВЉЕН НЕПОСРЕДНО ИЗ КОЊАКА (ФРАНЦУСКИХ)

1 литар стаје 10.— дин.
7 деци флаша 8.—

Књижара Косте В. Илића

преко пута Новог Двора

62

9-10

У четвртак 5. ов. мес. у 10 и по часова у Вознесенској
цркви даваћу шестомесечни парастос мом милом брату

Милошу Д. Максимовићу

члану фирме Стеван Коен и Комп.

погинулом на бранику Отаџбине септембра месеца на Мач-
ковом Камену.

Београд, марта 1915 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Брат Милан О. Максимовић члан фирме Димитрије Перовић
78 са осталом родбином 2-2

СПЕДИТЕРСКА И КОМИСИОНЕРСКА РАДЊА

КАЛЧИЋ И ВОЈИНОВИЋ

СКОПЉЕ—ЂЕВЂЕЛИЈА

Извештава своје поштоване муштерије да њихова радња и даље врши ЦАРИНСКЕ
ПОСЛОВЕ како увозне тако и извозне пре царинарницама СКОПЉАНСКОЈ и ЂЕВЂЕЛИЈСКОЈ
и аво су шефови радње у рату.

Адреса за телеграм: КАЛЧИЋ ВОЈИНОВИЋ, Скопље Ђевђелија.

14-15